

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ג' אב תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות כה | דף הכולל: כתובות סה.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ג' אות א' עד אות ה'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק י' 'הג"ה וזה' עד פרק י' 'ואמרו חז"ל'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יחוד המעשה פרק ה' 'על כן היזהר שלא תטעה' עד 'וכאשר יתיאש ממך היצר.. מצד אהבת השבח'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"זו הסיבה שהחלטתי לפתוח גמ"ח ללכידת עכברים" | פתאום הגיע השכן וקפץ לתוך הפח |
"אתה יודע שאני מקנא בך מאוד?" – אמר הגר"י זילברשטיין לצנחן | 2455

העולם היהודי

מרן הגאון הגדול רבי יצחק טוביה וייס זצ"ל גאב"ד העדה החרדית עלה בסערה השמימה

Yaakov Lederman/Flash90

אבל כבד בכל שדרות היהדות החרדית בארץ ובעולם, עם היוזע הבשורה הקשה
והמרה על הסתלקותו לשמי רום של מרן הגאב"ד זצוק"ל

הבשורה המרה התפשטה כאש בשדה קוצים בכל הריכוזים היהודיים בעולם. עוד נודע כי בעדה החרדית קיימו בשעות מוצאי שבת דיונים במסגרת ההיערכות הנרחבת להלוויה ההמונית שתיערך בחוצות העיר ירושלים, בהשתתפות רבבות אלפי ישראל ובראשם גדולי ומאורי הדור. בתחילה נראה היה כי ההלוויה תתקיים באישון ליל במוצאי שבת, ולבסוף ההחלטה השתנתה ומועד ההלוויה נקבע לשעה 10:00 בבוקר היום יום ראשון, מבניני זופניק שליד כיכר השבת בירושלים. הגאב"ד צפוי להיטמן בחלקת הנביאים בהר הזיתים. כל הפרטים המלאים על הלוויה בכתבה נפרדת המצורפת

הגאב"ד זצ"ל נולד ביום ט"ז באלול שנת תרפ"ו בעיר פיזינוק בסלובקיה לאביו הרב שלמה ז"ל. בילדותו שהה במסגרת לימוד מקומית ובשעות אחה"צ נשכר עבורו מלמד שיעסוק איתו בלימוד התורה. בשנת תרצ"ט, עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, הגאב"ד ניצל מזוועות השואה כאשר צורף ל'קינדר טרנספורט' (משלוחי הצלה של ילדים) וכך הגיע לבדו ללונדון שבבריטניה בגיל 13

שר וגדול נפל בישראל: שלומי אמוני ישראל ברחבי העולם כולו התבשרו בצאת השבת על הידיעה הקשה והמרה בעקבות הסתלקותו לגנוזי מרומים של כ"ק מרן גאב"ד ירושלים הגאון רבי יצחק טוביה וייס זצוק"ל, בשנת ה-96 לחייו.

לפי מקורבי הגאב"ד זצוק"ל, בסביבות השעה 03:00 לפנות בוקר בליל שבת החלה התדרדרות במצבו של הגאב"ד. בני המשפחה ששהו בחדרו הכניסו מספר אנשים שאמרו יחד וידוי ושמע ישראל. בימים האחרונים הגיעו חברי הבד"ץ, בני המשפחה, תלמידים ומקורבים לחדרו של הגאב"ד בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים כדי להיות לצידו של מאור חייהם בדקות האחרונות של חייו העמוסים בתורה ויראת שמיים. הסובבים נפרדו מהגאב"ד וזעקו שמע ישראל.

במקביל, עם ישראל קיים בהמוניו עצרות ומנייני תפילה לרפואת הגאון רבי יצחק טוביה בן ריקל, אך למרבה הצער והכאב, הגאב"ד עלה בסערה השמימה והחזיר את נשמתו הקדושה ליוצרה.

כשהוא ללא משפחה ומכרים.

בהמשך עלה ללמוד בישיבת תורת אמת של הגאון רבי משה שניידר. לאחר נישואיו למד בכולל גייטסהד בבריטניה של הגאון רבי אליהו דסלר. לאחר עלייתו של הרב דסלר, השקדן הצעיר מפזינוק מונה במקומו כראש הכולל.

במהלך השנים שלאחר מכן חזר ללונדון וכיהן כר"מ בישיבת הרמה בראשות הגאון רבי אליקים שלזינגר ובמקביל מונה לרב בית הכנסת עץ חיים בעיר. לאחר מכן, בשנת תשכ"ז, עבר להתגורר בעיר אנטוורפן שבבלגיה ושם כיהן כר"מ בישיבת עץ חיים בוילרייק וגם חבר בד"ץ קהל מחזיקי הדת בעיר לצד רבנות בבית החסידים של גור בעיר.

בשנת תשס"ג התבקש לעלות לארה"ק ולמלא את מקומו של גאב"ד העדה החרדית הגאון רבי ישראל משה דושינסקיא זצ"ל. מאז, במשך כ-20 שנה, ניהל ביד רמה את בית הדין של העדה החרדית, עמד בראש מאבקים גדולים למען ביצור חומות הדת ואף פרסם פסיקות הלכתיות בשורה של סוגיות שהעסיקו את היהדות החרדית כולה.

הגאב"ד זצ"ל השאיר אחריו בנים ובני בנים הממשיכים בדרך התורה והיראה; בנו היחיד הגאון רבי שלמה זלמן וייס יו"ר מכון שערי טוביה, וחתנו הגאון רבי אלימלך זילביגר מרבני ברסלב בבית שמש. ת.נ.צ.ב.ה. וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

העולם היהודי

כל הפרטים על הלוויית מרן גאב"ד ירושלים זצוק"ל

חברי הבד"צ קיימו דיונים על מועד הלוויה • הפרוכת בבית מדרשו הוסרה • הלוויה תצא מבית הגאב"ד זצוק"ל, דרך בנייני זופניק, לעבר חלקת הנביאים בהר הזיתים • יוכרז ביטול מלאכה כללי לכל בתי העסק בירושלים

ככאב את דבר הסתלקותו של הגאב"ד. כמו כן, הפרוכת של ארון הקודש בבית מדרשו של הגאב"ד, בשכונת גוש 80 הסמוך לביתו, הוסרה לאור האבל הגדול.

לפי הפרטים הידועים כבר, ה'טהרה' תיערך במקווה הפרטי של הגאב"ד זצ"ל ומסע הלוויה ייצא מביתו ברחוב גבעת משה בירושלים דרך בנייני זופניק של העדה החרדית. הגאב"ד ייטמן בחלקת הנביאים בהר הזיתים ליד קבר רעייתו הראשונה ע"ה. במהלך שעות הלוויה יוכרז על ביטול מלאכה כללי לכל בתי העסק בעיר, לאור האבל הגדול. רבבות אלפי ישראל צפויים להגיע להשתתף בהלוויה מכל רחבי הארץ.

בירושלים נערכו בשעות הלילה, מאז צאת השבת, דיונים קדחתניים על ארגון מסע הלוויה ההמוני של מרן גאב"ד ירושלים הגאון רבי יצחק טוביה וייס זצוק"ל. מסע הלווייה שתוכנן להערב, מוצאי שבת קודש, יתקיים מחר בשעה 10:00 בבוקר. נמשיך ונעדכן על שינויים ככל שיהיו.

מיד בצאת השבת, חברי הבד"ץ של העדה החרדית פתחו בדיונים על המועד המדויק בו תתקיים הלוויה, כאשר נושא "כבוד המת" היווה משקל גדול בדיונים. כך גם נכחו עסקני העדה ומקורבי הגאב"ד זצ"ל. בתוך כך, בקהילות הקודש בכל רחבי ארץ ישראל קיבלו

יהלומים מגדולי ישראל

באישון לילה ברחתי יחד עם ילד נוסף, ל"מזלי" תפס אותנו מר ברנשטיין והחזיר אותנו למוסד, תוך שהוא גוער בנו כי אנו "שווינדרלערס" (גנבים בלילה). כל תושבי העיירה הביטו בנו במבט מאשים... אבל מה לעשות שנפשי חשקה בתורה?

שיחה מרתקת עם מרן גאב"ד ירושלים הגאון הגדול רבי יצחק טוביה וייס זצוק"ל על קורות חייו, נס הצלתו, ובית הוריו

הרם של גאוני תקיפי מרי דארעא קדישא. בשיחה מרתקת שפורסמה לפני מס' שנים, תיאר מרן הגאב"ד את נסי הצלתו במלחמת העולם השניה ואת קורות חייו ובית

מרן גאב"ד ירושלים, הגרי"ט וייס זצוק"ל, תלה את כל מה שזכה אליו באביו וברבותיו, שחינכוהו והביאוהו לחיי העולם הבא, והקין קיימת בעולם הזה, כשזכה לעלות ולשבת על הכיסא

הוריו עד הגיעו לכהן פאר כגאב"ד ירושלים בעיה"ק, וכך שיחזר...

יום רגיל, הייתה תורה שלמה.

היכן התגורר הרב בילדותו?

בעיירה פעזינג הסמוכה לפרשבורג. אבא היה יהודי צדיק שכל כולו מקשה אחת של עבודת ה'. אני זוכר כאשר הייתי ילד בן שש, אבא לקח אותי אל גינה סמוכה, ישבנו על ספסל, והוא לימד אותי את הפירוש על המשניות של "איזהו מקומן" שאומרים בכל בוקר. הוא אמר לי: "אי אפשר לומר את המשניות הללו בלי להבין את הפירוש".

כשהייתי ילד קטן, היה מביא לי פתקאות שבהן שמות של הזקוקים לישועה, כתובות בשפת הדייטש (גרמנית), וביקש ממני להתפלל על פלוני הזקוק לרפואה ופלוני הצריך פרנסה. הוא האמין באמת ובתמים שתפילתי, תפילת ילד קטן, מועילה.

אבא ותפילותיו הבלתי נשכחות

איך הייתה תפילתו של אבא?

עיניו של מרן הגאב"ד נעצמות, קולו נרגש: התפילה של אבא? הא, עוד חקוקה בעצמותיי. זו הייתה עבודת ה' מיוחדת במינה. מחזה מופלא עוד עומד לנגד עיני, ולא מש ממני עד היום הזה. אבא היה צריך לצאת לעסקיו בשעת בוקר מוקדמת, על כן הקדים להתפלל בבית. התעוררתי משנתי, ואני שומע מתיקות כזו, ערגה כזו... כשהתעוררתי, שמעתי אותו אומר את "אז ישיר" בניגון שובה לב, מילה במילה, בהטעמה... גם אמי ע"ה הי"ד הייתה יראה את ה' ובמצוותיו חפצה מאד. בכל בוקר, בעת לכתי אל הלימודים, הייתה עוסקת בתפילתה, שאותה החלה בשש בבוקר, והייתה רק מנענעת לי בראשה לשלום.

מה זוכר עוד הגאב"ד מעבודת ה' של אביו?

את ברכת המזון שלו, שנאמרה תמיד במתינות, בנוסח מרטיט ומיוחד. אבא היה יוצא לעסקיו בכל בוקר, אבל תחילה אכל פת שחרית. וברכת המזון שלו? הלוואי שתפילת נעילה שלי לקראת מוצאי היום הקדוש תדמה במשהו לברכת המזון שלו ביום רגיל. עיניו היו עצומות, וקולו מלא טעם והתלהבות. הגאב"ד משחזר מילה במילה, בניגון מיוחד, מלא ערגה, כפי ששמע כילד, את ברכת המזון יוצאת מפי אביו: "שלא... נבוש... ולא... ניכלם... ולא... ניכשל... לעולם... ועד".

הגאב"ד נזכר: אני זוכר, שבליל הסדר, בשנה אחת, התעלף אבא באמצע אמירת "רחם נא" מרוב התרגשות, והיו צריכים להוציא אותו ישוב על כיסאו מהחדר.

הרי בהלכה נפסק, שאסור שיהיה סכין על השולחן בשעת ברכת המזון, כיוון שחסידי אחד דקר עצמו מרוב צער, כשאמר "רחם נא"...

כשראיתי את אבא מתעלף, הבנתי את ההלכה הזו... אבל גם כשלא התעלף, הוא בער בשעת ברכת המזון. כל ברכת המזון, בכל

שלהי שנת תרצ"ז.

קול בכי מרטיט נשמע בבית משפחת וייס שבפעזינג, הסמוכה לפרשבורג.

והנה קול נער בוכה...

היה זה הילד יצחק טוביה בן האחת עשרה, בנה הצעיר של אחת המשפחות המפוארות בקהילה, משפחת וייס.

לא היה זה בכי על משחק שנשבר או ממתק שנעלם. היה זה בכי טהור, רצוף אהבה וגעגועים לתורה הקדושה.

"אבא רחמיא", בכה הנער, שעתיד להאיר את שמי עם ישראל ברבות השנים, ולשבת על כס ברבנות בעיה"ק ירושלים, "אינני רוצה ללכת יותר לבית הספר הגויי, אנא, שילחו אותי ללמוד בישיבה קדושה, למען אוכל למלא את כל שעותיי בש"ס ופוסקים"...

דמעות נקשרו בעיני ההורים האוהבים, והתערבו הדמעות של הצער והכאב, כהזדהות עם הילד, בדמעות של התרגשות וגיל על ה'נחת' שזכו בה...

כי זאת יש לדעת: חוק חינוך חובה חל במדינת סלובקיה, ולפיו כל ילד וילדה חייבים ללמוד בבית הספר המקומי. בשל כך נאלץ הילד יצחק טוביה ללכת יום יום עם חבריו לבית הספר הנוכרי, ורק אחר הצהריים היו מתאספים בתלמוד תורה, ולומדים לימודי קודש עד השעה שבע בערב.

בתקופת החופשה, כאשר היו המורים והתלמידים מתענגים על מנעמי החופשה הארוכה, התענגו נפשותיהם של התלמידים היהודים מזיו השכינה. באותם ימים - ששון ושמחה שלטו בקהילה היהודית. הילדים למדו בתלמוד התורה כל היום, מהבוקר עד הערב...

אך את יצחק טוביה זה לא סיפק. דרוש דרש מהוריו לעזוב את העיירה ולגלות למקום תורה, שם יוכל לתת פורקן לנפשו הכמהה והמתגעגעת לתורה, ויוכל להרוות את צימאונו מים חיים, הנחצבים מבארה של תורה.

האב דמע יחד עם הבן ואמר: "שאלה כזו צריך לשאול אדם גדול", ונסעו האב עם בנו ל'דין תורה' מרתק מאין כמוהו, בבית דינו של הגאון הקדוש רבי יהושע בוקסבוים זי"ע הי"ד, גאב"ד וראש ישיבת גאלאנטא, מאור גולת הונגריה באותה תקופה.

שבעים ושבע שנה לאחר מכן ישחזר מרן הגאב"ד זצ"ל את קורות אותה שאלה ותשובה, שעסקו בו עצמו ובעתידו, ויספר על חסדי ה' ונפלאותיו.

הכרעה מפתיעה

אני זוכר עד היום - נוצצות עיניו הטהורות של מרן זצ"ל (שליט"א) - המחזה הזה לא מש מנגד עיניי. זוכר אני את ההפתעה שהייתה לי, כאשר הרב מגאלאנטא לא היסס אפילו לרגע לפני

שפסק בנידון, לאחר שאבא תיאר בפניו את בכייתי. וכך אמר אותו גאון וקדוש: "טוב יותר ללמוד בבית ספר של הגויים, ולהיות סמוך אצל שולחן אביך, מאשר ללמוד אצל היהודים רחוק מאבא" הייתי מופתע מאוד. יותר מזה הופתעתי מהנחרצות שבתשובה, שנאמרה ברגע, ללא כל היסוס. אחרי זה כבר הבנת מן הסתם לא הייתה זו הוראה לרבים; תלוי מי הבן, תלוי מי האב...

מִרְן הגאב"ד מסכים, ומוסיף: כן, אבא כזה... הא... הוא נאנח, ונראה כי דמותו של אבא חופפת עליו מעודו עד היום הזה... והוא ממשיך: הרב מגאלאנטא פסק את פסוקו, ושכנו הביתה. שנתיים אחר כך פרצה המלחמה האיומה, שהפרידה ביני לבין אבא לנצח - היום מבין אני ומכיר טובה לאותו צדיק וקדוש, שגם הוא נעקד על קידוש ה'. בזכות הוראתו, ובזכות שלא נטה לשמוע קול בכיי, זכיתי לשאוב מעיינות של חיי תורה ויראת שמים מאבא עוד שנתיים תמימות...

הרהבנו עוז ושאלנו: מנין היו לרב (שליט"א) מושגים גבוהים כאלו, כילד בן אחת עשרה, לבכות ולהתחנן לגלות מבית אבא כדי ללמוד במקום שאהבה נפשו?

מִרְן גאב"ד זצ"ל (שליט"א) מחייך ומפטיר: פרגעסט א גוטע שאלה, איך וועל דיך דערציילן דעם סוד (-אתה שואל שאלה טובה, אגלה לך את הסוד)...

אחי הגדול, דוד יונה, בא בברית האירוסין באותו זמן, והוא קיבל במתנה את הספר 'עת לעשות' (ביידיש) של הגה"ק רבי הלל מקאלאמיא זצ"ל. עיינתי בספר דנו, וראיתי כי הוא מאריך עד כמה אסור ללמוד לימודי חול בכלל, ובפרט אצל גויים. זה השפיע עליי מאוד, ומכאן נבע מקור דמעותיי...

עד כאן דברי הרב. אבל יכולים אנו רק לשער, כי בנוסף לכך, תעצומות נפש גדולות היו לילד, לצד חינוך שורשי ואיתן שקיבל בבית אביו ורב והעיירה, מהן חוצבה נפשו היוקדת, שהתרגשה מדבריו המלהיטים של הגה"ק מקאלאמיא...

שבת קודש לסדר "אחרי מות-קדושים", תרצ"ט.

והעיר פעזינג נבוכה

בעיצומה של השבת, והיה זה חודשים מספר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, הגיחו הקלגסים הגרמניים אל תוך פעזינג ועשו בה שמות. באכזריות מרושעת הם גם תלשו את זקנו של רב העיר. הגאב"ד סיפר, כי לפני כחמש מאות שנה נשרפו בפעזינג כשמונים נפשות על קידוש ה', ובתוכם אב"ד הקהילה, והיו מזכירים את שמותיהם בעת הזכרת נשמות כל השנים, עד לחורבן הקהילה בשואה. שמות הנרצחים היו חקוקים בטבלה מיוחדת, בכניסה לבית הכנסת, וזו הייתה מעוטרת בלהבת אש. בעת שפרצו הרשעים הרוצחים הגרמנים להיכל בית הכנסת, בעיצומה של שבת קודש, נטפלו הללו דווקא לטבלה זו. הם תלשו אותה מהקיר, ונכנסו עמה לביתנו שהיה סמוך לבית הכנסת. היינו אז באמצע סעודת שבת, ובאימי רובה הם כפו על אבי הי"ד

לתרגם להם בכתב כל תיבה הכתובה בה. כשסיים גיחכו הרשעים וסיננו בשפתיים נוטפות דם: "אנחנו לא שורפים. אנחנו יורים". הגאב"ד: בזיכרוני עוד חקוק הבכי של אמי הי"ד, כששמעה את הדברים הללו. רחמנות, היא בקשה, יש לנו עשרה ילדים. עדיין לא ידעה מה מצפה לעם היהודי.

הגאב"ד נזכר: בשבת בצהריים נכנסו לביתנו שוב, ואמרו בלעג שארון הקודש כבר עולה בלהבות. שני אחים שלי הצליחו להציל את עשרים ספרי התורה, והם הוטמנו עד לתחילת המלחמה בביתנו. בחודשים שנותרו עד לגירוש, בימים של קריאת התורה, נהגתי להחביא באמתחתי את אחד מספרי התורה הללו, והבאתי אותו אל בית הכנסת כדי שיוכלו לקרוא בו.

מִרְן נאנח: זה היה נורא נורא. אי אפשר לתאר את הפוגרום שעשו אנשי האס.אס. בעיר. כל הלילה הם עמדו והכו יהודים ללא רחם.

למחרת אותה שבת החל מסלול ההצלה הפלאי של הילד בן השנים עשרה. פעזינג הייתה בגלילות פרעשבורג. ביום ראשון עם שחר נשלח הנער יצחק טוביה ברכבת, כשפאותיו מוחבאות מפחד הגרמנים, שכבר שרצו ברחובות, אל העיר פרעשבורג, כדי להביא את זעקת העיירה פעזינג הפצועה והחרבה למחצה.

הילד הצליח להגיע לפרשבורג, ותינה בפני ראשי הקהילה את מצוקתם של יהודי פעזינג. מנהל הקהילה, מר שוורץ, פרש את ידיו לצדדים ואמר: "מה אנו יכולים לעשות נגד הגרמנים?! רק דבר אחד נוכל לסייע לך; בקרוב יוצא ה'טרנספורט' האחרון מסלובקיה לאנגליה, ובו מורשים לנסוע רק עשרה ילדים מפרשבורג. היות שזה עתה נודע לנו שאחד מהם לא יוכל לנסוע, לאחר שאמו התחרטה ברגע האחרון, הרי נכניס אותך לרשימה במקומו".

על אתר החל הלה לסדר את ניירותיו של העילוי מפעזינג. הגאב"ד: לפני שנתיים ביקר אצלי יהודי חשוב מקנדה, וסיפר לי כי הוא הילד שיצא אז מהרשימה. כיוון ששמע שאני נכנסתי במקומו, הוא הגיע לפגוש אותי. לו ייעדה ההשגחה העליונה דרך מילוט אחרת.

לאחר שבועות נפרד הנער מהוריו, פרידה שהתבררה למפרע כפרידה לצמיתות, ועלה אל הרכבת.

מגלה לנו מִרְן הגאב"ד: עד היום נמצא באמתחתי מכתב, שכתב לי אבא לפני שהוגלה לאושוויץ, כאשר כבר הייתי בלונדון. במכתב כתב לי אבא יסודות חצובים של אמונה. הוא כתב לי שם, שעליי לדעת, כי מה שהקדוש ברוך הוא יעשה ויקבע - זה הטוב ביותר שיכול להיות. רק כך יכול להיות טוב, ולא אחרת. תדעו, קינדערלעך, הוא חזר וקבע במכתב, רק כמו שהקב"ה ינהיג, יהיה טוב, לא בשום צורה אחרת.

במכתב נוסף הורה לי אבא, שאשיר את זמירות השבת בדיוק כפי שהוא עצמו שר, ואכן עד היום אני נשמע להוראה זו ועושה את רצונו. אני שר זמירות בדיוק כפי ששרנו בבית אבא.

מה היו דבריו האחרונים של אבא, לפני שנפרדתם?

היה זה בעת הפרידה בתחנת הרכבת. הייתי ילד בן שתיים עשרה, ורגע לפני שנסעתי הוא העניק לי סידור, שבתוכו כתוב בנוסח יידישאי: "האלט זיך אין אייבישטער אימעטום אין איבעראל" (תחזיק בהקב"ה תמיד ובכל מקום). הסידור הזה נעלם לי ברבות השנים.

מרון הגאב"ד קם ממקומו, ומוציא מבית גנזיו ספר עתיק של 'אורחות צדיקים'. שקיבל במתנה מאביו. הוא מראה לנו מה שכתב בשער הספר לפני שנים רבות: "הספר הקדוש הזה ניתן לי בעת נסיעתי מבית אבי מורי זצוקללה"ה הי"ד כדי ללמוד בו ולקיים מה שנאמר בו, בחודש סיון תרצ"ט. ובספר הזה למד א"א זצ"ל בעצמו, ועשה בו סימנים והגהות בכמה מקומות".

ברכת, כאמור, היו תשעה ילדים מפרשבורג וילד אחד מפעזינג...

מלבדו לא נותרה לאחר המלחמה כמעט נפש יהודייה חיה מעיירת מולדתו

לונדון - סיפור של הצלה

ילד בודד בלונדון הבירה

הגאב"ד של הימים ההם: הגענו ללונדון, והקבוצה חולקה בין שלושה 'בתי ילדים'. כל התשעה מפרשבורג חולקו בין שני 'בתי ילדים', כל התשעה מפרשבורג חולקו בין שני 'בתי ילדים', ואני שובצתי בבית שלישי. בשבת הראשונה לשהותי שם הזדעזעתי לראות ילדים כותבים. התחלתי לבכות על שנפלתי למקום הזה, שבו מחללים שבת, ואם כי מנהל המוסד גער במחללי השבת, לא רציתי להישאר שם.

בלונדון חי יהודי צדיק יוסד עולם, רבי שמחה רובין זצ"ל, הרבי מסאסוב שמע על מצוקתי, ומיד במוצאי אותה שבת הכניס אותי אל המוסד שלו. כאן היו לי כמה חודשים טובים. למדתי פרק "איזהו נשך" עם הלכות ריבית, אצל המלמד רבי שאול שפר. באותה תקופה עוד התאפשרה העברת מכתבים לסלובקיה, וסיפורתי לאבא במכתב ששלחתי אליו כי אני לומד הלכות ריבית. במכתב שהחזיר לי ביטא אבא את האושר הרב שגרמתי לו בכך. בעיצומו של חודש אלול, עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, הוציא השלטון האנגלי צו האוסר את שהותם של ילדים בלונדון, בשל ההפצצות הכבדות של הגרמנים על בירת אנגליה. כמיליון ילדים הוצאו מלונדון, ופוזרו בכפרים ברחבי אנגליה.

הגעתי עם שלושה ילדים נוספים, צעירים ממני, אל העיירה 'אילי', ושוכנתי במשפחה נוכרית. היה זה בדיוק בשבת הראשונה, לאחר הבר מצוה שלי. מיד כשהגענו, הודעתי לבעלת הבית חד משמעית, כמבוגר שבחבורה, שיש לנו 'תנאים' לשהותנו במקום: א. שכל מאכלינו יהיו רק לחם ופירות; ב. שנשתה רק תה בלי חלב (תה בחלב משמש כמשקה פופולארי באנגליה) ג. שלא נסיר את הכיפה או ה'דאשיקל' מראשינו; ד. שלא יחממו לנו מים בשבת, משום מעשה עכו"ם. יש לציין כי המשפחה המארחת לא הייתה

רעה כל עיקר, התנהגה אלינו בהגינות והסכימה לתנאים האלו.

כך, בניכר, חגגתם את בר המצווה?

קיבלתי רק מתנה אחת לבר-מצוה - קיצור שולחן ערוך, מהרבי מסאסוב...

למען הכשרות, במסירות נפש

בעיצומה של השבת שמענו כי הגיע למקום יהודי מסלובקיה. שמחתי, הנה יהודי ממדינת. כשהגיע, התאכזבתי, היה זה יהודי רפורמי, שהגיע לשם ברכב, ועט תלוי על דש בגדו. הוא החל לפתות אותנו לאכול בשר. אחד הילדים הפעוטים ששהה עמי, כבר הסכים. אמרתי לו: אביך הוא השוחט ירא השמים של פרשבורג, ואתה תאכל נבלות? הילד הסכים איתי וחזר בו. אותו יהודי כעס, ואני הפכתי בעיני הגויים ל'מסית ומדיח'... אני מצדי שמחתי, שבשבת הראשונה להיותי בר מצווה מנעתי מילד יהודי לאכול טרף....

בשבת בצהריים הגישה לנו בעלת הבית בשר קר. כשהזכרתי לה את הסיכום בינינו, היא אמרה שאותו יהודי אמר לה שרק בשר חם אסור לנו לאכול, אבל בשר קר מותר. הסברתי לה שהוא הטעה אותה, ואנו איננו אוכלים מהבשר הזה כלל, לא קר ולא חם....

מיד כשראיתי שלושה כוכבים ברקיע, כתבתי מכתב לרבי מסאסוב, והתלוננתי שאיננו יכולים להישאר עוד בבית הגויים. וגם אם אנחנו נסתדר איכשהו, מה יהא על שאר הילדים הפזורים בבתי הגויים? ביום שני בבוקר הגיע המכתב אל הרבי, ובאותו יום בצהריים כבר הופיע הרבי במקום, ומיד החל בפעולות לפתוח בית ילדים נפרד. הוא חיפש הרבה, עד שמצא בית, שאותו שכר מאשת כומר, ולמחרת ביום שלישי עברנו לשם, והיינו ארבעת הילדים הראשונים. ב'ימים הנוראים' כבר היו שם חימשים ילדים יהודיים!

הרבי מסאסוב שלח זוג צעיר מלונדון לנהל את בית הילדים. האברך, רבי שלמה שפירא, מנכדי ה'בני יששכר' למד עמנו פרק "כל הבשר" במסכת חולין, וזוגתו בישלה. בכל אותה תקופה לא רצה הגאב"ד ליהנות מחלב עכו"ם, כך שתקופה ארוכה לא טעם טעמו של חלב.

תקופה ארוכה כזו בלי חלב, לילד שצריך להתחזק ולגדול?

אכן, עיקר התפריט היה מורכב מחלב, וסבלתי מכך שלא טעמתי ממנו. גם חטפתי מכות על זה מאנשי הצוות. תקופה קצרה לאחר מכן התיר לי מר ברנשטיין, מנהל המוסד, לנסוע למחלבה בעיר סמוכה פעמיים בשבוע כדי להשיג על החליבה. כך הפכתי ל'משגיח' שהחלב לא יהיה חלב עכו"ם.

הבריחה מן המוסד

מנין שאב הגאב"ד את הכוחות לעמוד על שלו בגיל צעיר כזה בענייני הלכה, ואף להציב תנאים בביתו של הגוי?

היתום מאב ואם, ונפשו דבקה בנפשו.

צו גיוס לצבא האנגלי

לנדון הפכה באחת לחזית. המוסקים הגרמניים השחירו את שמי העיר בהפגזות כבדות, והמונים ברחו מבירת המדינה. גם הנער יצחק טוביה נמלט לגייטסהד, אולם לא ארכו הימים, והבחור היתום קיבל זימון לצבא האנגלי כדי להשתתף במאמץ המלחמתי. החשש גבר, כאשר בתוך זמן קצר הגיע זימון שני.

בעל ה'חזון יחזקאל', הגאון רבי יחזקאל אברמסקי - היה נרעש. על אתר קם ונסע יחד עם הגאב"ד כל הלילה ללונדון, שם כינס מושב בית דין מיוחד ותהה: וכי זהו 'זעלנער' (חייל)? הוא יעמוד בחזית ומוחו יהגה באותם רגעים בסוגיית התוס' במסכת בבא קמא, העוסקת בזורק חץ- אי בתר מעיקרא, אי בתר תבר מנא ... הרב אברמסקי ציווה להוציא מכתב מיוחד מבית הדין, הממוען לצבא האנגלי, שבו 'הסביר' בית הדין את 'עמדתו', כי מדובר בבחור ישיבה שלומד תורה, ואין לו מה לחפש בצבא.

מרון הגאב"ד מחייך במאור פנים: כנראה אותם גויים פחדו משליח בית הדין, כי עד אז קראו לי פעמיים, ומאז לא שמעתי מהם והם לא שמעו ממני...אני זוכר בחור אחד ויחיד, שנאלץ ללכת לצבא, והשאלתי לו את ה'קיצור שולחן ערוך' שקבלתי כמתנה מהאדמו"ר מסאסוב - לונדון זצ"ל. לאחר המלחמה הוא החזיר לי את הספר, והוא עצמו לא נחמץ, אלא התעלה לכהן פאר ברבנות בבארא פארק שבארה"ב...

עשר שנים למד מרון הגאב"ד בכולל לבני עלייה בגייטסהד. בכולל למדו את כל סדר קודשים ומועד, ש"ס ופוסקים: בלילה למדתי הלכות יין נסך עם בחור מקומי, וברוך ה' לאחר ארבעים שנה, כאשר הייתי אחראי על השגחה בייצור יין במדינות צרפת, הונגריה ולוקסמבורג, השתמשתי באותו לימוד לטובת הכשרות. בכולל זה עלה ונתעלה, משנת תש"ח עד שנת תשי"ח, וקיבל היתר הוראה, מהרב רבינוב, תלמיד מרון ה'חפץ חיים', ומהרב שיקובצקי להרביץ תורה בישיבתו של הגר"א שלזינגר בלונדון.

(מתוך שיחה למרווה לצמא')

המלמד שלי בלונדון, ר' שאול שפר, החדיר בי את המושגים האלו, ובסך הכל נשמעתי אליו לקראת סוף החורף נגשתי אל מר ברנשטיין, מנהל המוסד, וביקשתי ממנו לעבור ללמוד בישיבה. הסברתי לו שגם אחיי למדו בישיבות קדושות, אחי דוד למד בישיבת נייטרא, ואני רוצה ללכת בעקבותיהם. אך הוא דחה אותי, ואמר כי אני צעיר מדי.

כשראיתי שאינני מצליח להגשים את שאיפתי, ברחתי, יחד עם ילד נוסף, באמצע הלילה... ל"מזל"י" תפס אותנו מר ברנשטיין והחזיר אותנו למוסד, תוך שהוא גוער בנו כי אנו "שווינדרלערס" (גנבים בלילה).

כל תושבי העיירה הביטו בנו במבט מאשים... אבל מה לעשות שנפשי חשקה בתורה ובלמוד בישיבה? למחרת בשעה שתים עשרה בצהריים נמלטתי שוב. ידעתי כי המנהל יושב כעת בפגישה. כך הגעתי אל ברונמות' לפני פורים של שנת ת"ש, שם למדתי מסכת מגילה בישיבה אצל רבי יעקב שפירא (בן דודו של רבי שלמה)

אך לא שהיתי שם זמן רב מדי. בורנמות' היא ליד הים, וכבר ראינו ספינות אויב שטות בים, מול אנגליה. שמות הרחובות בעיר כוסו, ונאסר על התושבים לדבר עם אנשים זרים. לאחר חג השבועות, כשאיומי המלחמה התגברו, והעיר התרוקנה מתושביה היהודים, לא ידעתי מה לעשות. אבל אז שלח האדמו"ר מסאסוב לאסוף אותי אל תוך ביתו.

האדמו"ר נתן לי אש"ל מלא, והיה לי 'מעין עולם הבא'. בכל בוקר למדתי עמו את פרק א' דחולין, ובערב טיילתי עם האדמו"ר, כשאנו משננים בעל פה את מה שלמדנו ביום.

בימי הסליחות של שנת ת"ש, משגברו ההפצצות, ולאחר שהתברר כי הנאצים מכוונים את הפצצות במטוסייהם דווקא אל השכונות היהודיות, לא רצה הרבי לקבל אחריות לחיי, והביאני אל בית היין, אל ישיבתו של מו"ר, הגאון הצדיק, רבי משה שניידר זצ"ל, מצויד במכתבו של הרב מפעזינג הי"ד.

הגאון רבי משה שניידר זצ"ל פרס את חסותו על הנער הצעיר,

על דא ועל הא

כשהסטייפלער זי"ע נפטר, הבנתי שיהיה מחסור בכוח אדם בנושא סנדקאות, אז פתחתי גמ"ח לסנדקאות. אבל מרון ר' חיים קניינסקי זצוק"ל גם פתח בדיוק כזה גמ"ח... אז החלטתי לפתוח גמ"ח אחר, אבל גמ"ח כזה שאף אחד לא ישתלט לי עליו...

יש הרבה משרות פנויות בענף גמילות החסדים, השאלה היא האם מישהו מוכן לאייש אותן

אמר לי שיש יהודי בשכונה, יהודי מכובד ונשוא פנים שהוא מבין בנושא הזה.

לא היה לי נעים להתקשר אליו ולהתחיל לדבר איתו על

השבוע עברתי חוויה קצת מעניינת. ביקר אצלי בבית עכבר... אני לא צריך לתאר לך איך זה נראה. הבית על גלגלים... בצר לי התחלתי לדפדף בספר טלפונים לראות מי יכול לעזור. ואז מישהו

עכברים, אבל החיים (והעכברים) חזקים מהכל, והתקשרתי אליו. הוא עונה לי בפשטות: "אני מגיע!" והוא הגיע עם מטאטא, בדק והניח מלכודת. באתי לשלם לו טבין ותקילין על שהציל אותנו, ואז הוא אומר לי: "לא, זה גמ"ח שלי".

אמרתי לו: מה פתאום, אני אסיר תודה לך, תקח! ואז הוא הסביר לי במין חצי קריצה את מה שעומד מאחורי הגמ"ח המקורי שלו:

"כידוע", הוא אמר, "הסטייפלר היה הולך הרבה לסנדקאות. כשהוא נפטר, הבנתי שיהיה מחסור בכוח אדם בנושא סנדקאות, אז תפתחי גמ"ח לשירותי סנדקאות... דא עקא, שמרן ר' חיים קנייבסקי צוק"ל גם פתח בדיוק כזה גמ"ח, וכך הוא 'לקח' לי את הגמ"ח ואף אחד לא נזקק לשירותיי".

"ואז החלטתי שאני פותח גמ"ח נוסף, אבל הפעם אני רוצה בלעדיות. גמ"ח שיעניק שירות כזה, שהזקוקים לו יפנו רק אלי! תפתחי גמ"ח ללכידת עכברים, ומאז - שקט ושלווה. אף אחד לא 'משלט' לי על הגמ"ח..."

כ"כ התלהבתי מהווארט. אמרתי לו: היה שווה להכניס עכבר הביתה רק בשביל לפגוש אנשים כאלו.

הרעיון הזה תפס אותי מאוד. אתה רוצה לעשות גמילות חסדים? - תפתח גמ"ח, אבל גמ"ח כזה שאף אחד לא ישתלט לך עליו! ויש, אוהו יש! מרובים צרכי עמך. יש הרבה משרות פנויות בענף גמילות החסדים, השאלה היא האם מישהו מוכן לאייש אותן. אל תפתח גמ"ח שכולם רצים לפתוח אותו. תפתח גמ"ח

כזה שהוא לגמרי-לגמרי גמילות חסדים.

מה שבטוח, אני לא הולך להיות לוכד עכברים. אבל אני שובר את הראש איזה גמ"ח אני כן יכול לפתוח, שתהיה לי בלעדיות עליו, שאף אחד לא יחפש לקחת לי אותו.

אז יש הרבה רעיונות. אני אתן לך שניים על קצה המזלג: א. גמ"ח אזניים. יש מחסור חמור ביותר באזניים מקשיבות. אם יש לך אזניים, תירתם להקשיב לאנשים. אני מבטיח שאני לא אקח לך את זה. אין לי טיפת סבלנות להקשיב.

ואם אתה רוצה עוד גמ"ח מאוד נצרך, זה גמ"ח שאני מכנה אותו "מנת דחף". מהניסיון, כל מי שפותח איזה משהו, כולל ערב או ישיבה קטנה או בית כנסת, הראשונים שמופיעים מולו הם אלו שלא מפרגנים. הם תמיד ה'זרזים מקדימים'. הרבה דברים טובים שנעצרו באיבם נזקפים 'לזכותם', כי היוזם קיבל בבת אחת קיתון צוננים ששיתק אותו לגמרי. אז אתה תפתח גמ"ח "מנת דחף" - אתה גם תהיה מהעשרה ראשונים, אבל בשביל לפרגן.

אוהו! איזה רעיון כביר! כמה זה חסר ונחוץ בשכונה. מה שבטוח, גם עם הגמ"ח הזה אף אחד לא יתחרה איתך. אף צר עין לא יקח לך את ה'שטעלע'.

אלו היו רק שני רעיונות משלי. תחשוב גם אתה, איזה גמ"ח אתה יכול לפתוח, משהו בלעדי שלך. רעיונות לא חסרים, רק צריך לפתוח את המוח ואת הלב. בהצלחה!

(מעובד ע"פ מאמר בגיליון 'אז נדברו')

ענייני דינא - תשעת הימים

שיפוצים, קניות, שידוכים, תפירה, נגינה ונסיעות - מה אסור ומה מותר לעשות בתשעת הימים?

הלכות ומנהגים השייכים לכל העדות מכניסות ראש חודש אב - מדרוך הלכתי מעשי | הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

"משנכנס אב ממעטים בשמחה" (תענית כ"ו). ואמרו חכמים (שם, ל): "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה", שנאמר: "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה שישו אתה ממוש כל המתאבלים עליה" (ישעי' ס"ו, י).

מה הכוונה "ממעטים בשמחה" - האם אין שמחים כלל? לדעת משנ"ב עפ"י המג"א ודעת התוס' - "אין שמחים כלל". אמנם, לדעת רוב הפוסקים ממעטים רק בדברים שתיקנו חכמים, כדלהלן, ובכל אופן ובכל עת "פיקודי ד' ישרים משמחי לב" ו"עבדו את ד' בשמחה" (פרט ללימוד תורה ביום תשעה באב עצמו). ותמיד יש לקיים את מצוות הבורא יתברך, באהבה ובשמחת הלב, בשלימות.

א. איסור בנין של שמחה:

1. אין לצבוע, לסייד, לקשט (גבס, טפט), אפילו התחילו קודם ראש חודש (בא"ח דברים, ג). ואין שותלים נטיעות ופרחים לנוי, בגינות או באדניות. המשך שיפוצים לצורך מגורים הכרחיים - מותר עד תשעה באב אך לא לנוי והרווחה.
2. מותרים: תיקוני אינסטלציה, צביעה אחרי שריפה ר"ל, סיד עקב רטיבות או עובש (קובץ מבית לוי י"ג, עמ' כ"ג), התקנת דוד שמש, סורגים, טלפון נייד, התקנת מזגן בלי הגימור הסופי (שמעתי מהגרי"ש אלישיב זצ"ל).
3. אין חותמים חוזה על קניית או שכירת דירה אא"כ בחשש הפסד או שמא יקדים אחר, ויחתמו על זיכרון דברים

קניית מותרות:

א. צרכי נישואין הסמוכים לאחר תשעה באב (משנ"ב, י"ד).
ב. לצורך פרנסה, מותרת אפילו קניית רכב, ולברך שהחיינו
לאחר ת"ב (ברכב משפחתי מברכים "הטוב והמטיב", ברכה
המותרת בימים אלו).

ג. מצרכי מזון, כולל בשר (אין איסור מראית העין, שהרי
אכילת בשר מותרת בשבת, סעודת מצוה וכו').

ד. דבר אבד, כגון שהמחיר עלול לעלות או כשישנה הזדמנות
חד פעמית (הגר"ש אלישיב זצ"ל), ועדיף לקנות ולבוא לקחת
אחרי ת"ב.

ה. מותר להזמין רהיט, ויש לקבלו אחרי ת"ב, הגיע לפני - יש
לכוון שלא לזכות בו אלא לאחר ת"ב.

ו. צרכי בריאות הגוף - מאוורר, משקפיים, שעון, הלבשה
אישית, כשאינ יותר. ושמעתי מהגר"י פישר זצ"ל שעד שבוע שחל
בו ת"ב עדיף לקנות לבנים וגרבים חדשים מאשר לכבס ישנים
(לבני אשכנז).

ז. קניית ספרים - מותרת, כל הנחוץ ללימוד, והוא הדין
ציצית תפילין ומזוזות (דעת מרן הגר"ש ז"ל ואיערבך זצ"ל והגר"ש
אלישיב זצ"ל).

ח. קניה ונתנת מתנות - כנראה מותר (לתקן שנאת חנים),
פרט ליום ת"ב עצמו, ואמר לי הגר"ש אלישיב זצ"ל - "לא זר
פרחים מפואר" ... מתנה לבר מצוה, ברית - נחשבים כ"דבר אבד",
כי אם לא יתנו כעת אולי לא יתנו לעולם (הגר"י שורף שליט"א).
מתנה ללידה עדיף להביא דבר לתינוק מאשר ליולדת (שמעתי
מהגר"י נויבירט זצ"ל).

1. עשיית בגדים:

1. אין לתפור, לסרוג, לרקום בבגד חדש, אפילו לא ייגמר
קודם ת"ב (בן איש חי). איסור מיוחד בתפר או רקמה של
שתי וערב (שבטלה אבן השתיה), מצוי בתיקוני גרביים.
להגר"ע יוסף זצ"ל אין לעסוק אפילו לא בגזרות בבד. ויש
מתירים (בצל החכמה ושבט הלוי).

2. תופרת מקצועית שנמסרה לה העבודה לפני ר"ח, מותרת
להמשיך ולתפור עד שבוע שחל בו (באור הלכה). והשנה
אף לבני אשכנז אין שבוע שח"ב, ומותר אפילו במכונה
ובמעשה אומן, אך להעביר ללקוחה אחרי ת"ב.

3. תיקונים בבגד ישן: תפירת כפתור, קרע, טלאי - מותרים
(כף החיים), אך אין ראוי לאגור את כל התיקונים
המצטברים בשנה לימים אלו (הגר"מ פינשטיין זצ"ל).
אבל תפירת בגד מחדש אחרי פירוק, והפיכת חצאית מצד
לצד - מוגדרת ככיבוס ואסורה (מרן החזון איש זצ"ל).
מכפלת בבגד חדש - אסורה (כסיום בגד).

4. וילונות כלי מיטה - מותר לתפור, כיון שאינם בגד. ומכל
מקום אין לתלותם אלא כשיש צורך כגון: צניעות, הגנה
משמש וכדומה (שמעתי מהגר"מ הלברשטם זצ"ל).

בלבד. ואין נכנסים לדירה חדשה א"כ בצורך גדול כגון
מחמת שכירות יקרה, ובתנאי שיקדימו הכנסת חפצים
לפני ר"ח (שו"ת לבושי מרדכי א, ק"א). וברכת "הטוב
והמטיב" מברכים אף בימים אלו (ביה"ל רכ"ג, ג). וכידוע,
מרן החזון איש זצ"ל לא הייתה דעתו נוחה מחיפוש דירות
בבין המצרים.

4. ניקוי הבית: יש להימנע מלנקות את הבית כרגיל בימים
אלו (בפרט בירושלים ת"ו), אלא א"כ בשינוי, בהפחתת
חומר הניקוי, ובוודאי שאין להשתמש בפוליש (מבריק)
ולא לצחצח חלונות ופנלים (שו"ת שלמת חיים להגר"ח
זוננפלד זצ"ל ד, ד, בשם הגר"ש מסלנט זצ"ל, ובאורחות
רבנו ד, קל"ג בשם מרן החזון איש זצ"ל). במקום שיש ריבוי
לכלוך - מותר, וכשיש תינוקות היושבים על הרצפה,
מנקים כרגיל - שו"ת התעוררות תשובה ג, ל.

ב. נגינה:

נגינה אסורה, אפילו לפרנסה, ואף לפני גויים, אלא א"כ הוא
נגן מקצועי שאין לו מה שיאכל (בן איש חי). העוסקים במקצועות
המוזיקה - עיבוד, הלחנה, הקלטות - מותרים בצנעה. לדעת בעל
אגרות משה, אין להשמיע מוסיקה, אף לא לקטנים שהגיעו לגיל
חינוך (6 - 7). ונראה, שיש להימנע אף משירה בפה - אלא אם
כן לצורך התעוררות בתפילה או בלימוד או למי שסרה ממנו
חדוות החיים, ובצנעה - דעת הגר"ש אלישיב זצ"ל. המתפרנסים
מלימוד נגינה, ויש להם הפסד ממון ואיבוד זמן הלימוד, אפשר
להקל עד "שבוע שחל בו". ולעניין זה, אף לבני אשכנז, השנה,
אין שבוע שחל בו תשעה באב (ראה פסקי תשובות ו, עמ' פ"א).

ג. נסיעות וטיולים:

ראוי להימנע, מנסיעות בדרכים או באמצעים שיש בהם סכנה,
בפרט מטיסות שאינן הכרחיות (קובץ מבית לוי י"ג, עמ' כ"ב). פרט
לצורך מצוה או לקברי צדיקים (יום פטירת האריז"ל ה' מנ"א) או
ביקור בארץ ישראל. זהירות מיוחדת בשימוש בטרמפים.

ד. שידוכים:

בני ספרד - נמנעים מראש חודש ממסיבה ורק עושים "וורט"
(משמעות השו"ע תקנ"א, ב, בן איש חי דברים ובכף החיים) בני
אשכנז - מותרים בכיבוד קל בלי ריקודים ונגינה ונוהגים לשיר
בפה (משנ"ב, ט"ז)

ה. קניית:

ממעטים במשא ומתן כולל קניית חפצים, בגדים, רהיטים
אפילו שאינם טעונים שהחיינו, ואפילו לצורך שימוש אחר ת"ב,
ואפילו לא עבור קטנים (שמעתי מהגר"י פישר זצ"ל) - ובפרט
לא תכשיטי זהב וכסף. אפילו לא נעלי "תשעה באב" א"כ אין
אחרים, יקנו פשוטים (קרוקס) -הגר"מ פינשטיין זצ"ל.

על דא ועל הא

ויען גואל ויאמר: "מי יתן ויסתירך המוות בצל כנפיו, דודי היקר. הידעת כי נזקק אני מאוד לכסף, ורק רכושך יגאלני מעניי. אמנם אהבתיך דודי, אך בהקדים יום מותך תעשה עמדי חסד ואמת..."

מכירים את הטיפוס ה'דוגרי', ש"לא אוהב לשקר" אלא אומר לכל אחד את האמת בפרצוף ועוד רואה בכך מעלה? - כדאי שתתנו לו לקרוא את הקטע הבא...

ותען הזקנה ותאמר: אוי לאוזניים שכך שומעות, לא אתן לך לבזותני, כי אשה כבודה אנוכי, קח לך עוזרת אחרת במקומי, אשר תדע להוקיר אדון כמוך, שבמקום לתת מתנות לשפחתו בראש השנה, מכלים אותי ומביישני. ולא ענה גואל אותה דבר, אלא אחז באחת מנעליו להשליכה עליה.

המבשלת מיד הבינה מחשבתו ומיהרה לעזוב את החדר. שמע גואל קול מאחורי הדלת שדיברה לעצמה: מי חלם לשמוע מפיו כאלו מילים ביום הקדוש הזה, בוודאי אבדה ממנו בינתו. ויאמר גואל בליבו: מה היה לי לבוא בריב היום הזה עם הזקנה הזאת, אמת הוא כי אין לי חפץ בה, אך על כל פנים לא היה לי להכעיסה תמרורים בחג מועד זה, ולא היה לי עתה הכרח לגלות האמת אשר בליבי.

בשברון לב לבש גואל את בגדיו, וזכר קדושת היום והסיר עצב מליבו, והלך לבית התפילה. בשובו לבית אכל מעט, והחליט בליבו ללכת אל בית דודו כי חולה הוא וקרבו ימיו למות, וסופו לירש את נכסיו כי אין לו בן.

והנה בגשתו אל מיטת דודו החולה, היה צריך לומר לו: "מאוד ינעם לי לראותך במצב טוב", אך במקום זה אמר לו את האמת שבלבו: "נעים לי לראותך חולה שוכב על ערש דוי, והמיטה אשר עלית עליה לא תרד ממנה ובכליון עיניים אני מחכה לרשת עושרך".

כששמע דודו שהוא מקללו במקום לברכו, אמר לו: "האם באמת תחכה בכליון עיניים למות דודך אשר אהבת נפש אהבך?" ויען גואל ויאמר: "מי יתן ויסתירך המוות בצל כנפיו דודי היקר. הידעת דודי כי מצבי דרוש לכסף, ורק רכושך יגאלני מעניי, אמנם אהבתיך דודי, אך בהקדים יום מותך תעשה עמדי חסד ואמת". ויקרא דודו בקצף גדול: "צא מביתי נבל, אל תוסיף ראות פני, אין לך חלק ונחלה בביתי, ולא תקח אגורה אחת ועתה מהר צא מביתי".

יצא גואל מבויש ורועד מבית דודו ויאמר בלבו - 'הוי לי כיצד דברתי לדודי דברים שכאלה, ברגע אחד הרסתי את הבניינים אשר בניתי, שנים רבות עמלתי כדי לקנות את לב דודי ועתה הכל

עוון השקר חמור מאוד, ועם זאת יש מקום שמותר ואף מצווה לשקר, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "משנים מפני דרכי שלום". כלומר, במקרה זה אין זה רשות, אלא חובה לשנות מהאמת, ואם לא ישנה אדם מדיבורו משום שרוצה לנהוג בחסידות - הרי הוא חסיד שוטה.

על פי זה ביאר רבינו יוסף חיים את הפסוק "צדק צדק תרדוף", שלפעמים צריך להיות רודף את הצדק, דהיינו שצריך לדחותו ולבטלו. והביא על כך הבן איש חי משל נאה, הממחיש לנו, שלפעמים אדם שלא משנה מדיבורו מסתבך בדברים קשים שעלולים להרוס לו את חייו:

מעשה באיש אחד ושמו "גואל", שהיה שונא את השקר ורודף אחר האמת. והנה בליל ראש השנה כשעלה על מיטתו, החל לחשוב: מדוע ברא השם את השקר ומה תועלת יש בו, והרי אם לא היה שקר בעולם, העולם היה כמו גן עדן.

תוך כדי הרהוריו עצם את עיניו ונרדם, והנה רואה הוא יצור קטן עומד ממולו, ומביט עליו בשחוק. שאל אותו 'גואל': מי אתה? אמר היצור: "אני השקר". כששמע זאת גואל מיד קפץ ממקומו, ורצה לפגוע באותו יצור, אך אותו יצור נמלט לו.

כשהפסיק גואל לרדוף אחריו, פנה שוב היצור לגואל ואמר: מדוע אתה רוצה לפגוע בי, והרי אני מועיל לעולם ובלעדי העולם לא היה מתקיים כראוי. ודע, כי לא יעבור עליך יום אחד בשלום אם אני לא אלך עמך. אך גואל אמר, שאינו חפץ בשקר, והלוואי ויעזוב אותו ולא יחזור. אמר לו היצור: טוב דיברת, אני אעזוב אותך יום אחד בלבד, ונראה כיצד תוכל להסתדר בלעדיי.

לגואל לא היו אשה ובנים, רק נמצאה בביתו אשה זקנה שהיתה מבשלת לו מידי יום ביומו. אותו היום היה ראש השנה, ובעודו שוכב על מיטתו, פקח את עיניו ואותה זקנה הגישה לו צלוחית מים, ואמרה לו: הנני מברכת אותך אדוני היקר בחיים ושלווה ובעושר וכבוד לשנה החדשה הבאה עלינו לטובה, ובכל ליבי אתפלל לה' כי יצליח את מעשי ידך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח...

ענה גואל: מי יתן וימהר היום לבוא שאַפְּדָה ממך לבלתי ראות פנייך...

אבד בן רגע'.

כששמעה זאת הכלה, רגזה ואמרה: "צא מעל פניי, נבל, ואל תוסף ראות עוד את פניי. אחרי שגרשת שלוש נשים איך אהיה לך לאשה". ויצא גואל סר וזועף מבית משודכתו, והלך לביתו אבל וחפוי ראש. כשהגיע לביתו התחיל להלל את השקר, והצדיק את מה שדיבר אותו יצור שפגש אתמול.

--- סוף דבר: נייעור גואל משנתו ופנתח את עיניו וירא כי הוא שוכב על מיטתו ולידו עומדת המשרתת הזקנה, ואומרת לו "הנני מברכת אותך לשנה טובה ומבורכת" וכו'...

אז הבין גואל שכל מה שהיה עמו היה חלום, ומיד שמח שלא איבד את עושר דודו וגם לא איבד את כלתו, והחל לשבח את ה' יתברך שברא גם שקר בעולם כדי להשתמש בו בזמנים מסוימים על מנת שלא יאבד העולם. וכמו שהאדם צריך לחשב את האמת ולרחק את השקר, כך יזדמן דבר להיפך שצריך לחשב השקר ולאחוז בו בשתי ידי, ולדחות את האמת, כי יזדמן עניינים בעולם שיהיה האמת מחריב והשקר בונה.

(גיליון 'אור הפרשה')

בצר לו הלך גואל לבית המשודכת שלו לברך אותה לשנה טובה. אותה משודכת היתה יתומה ללא אב ואם וגדלה בבית דודתה, וכשהגיע לביתה החלה הדודה לדבר עמו ושאלה אותו: "האם תדע בת כמה אני?"

אמר לה גואל: "למעלה משישים".

הדודה התרגזה עליו וגם כלתו גערה בו ואמרה: "כיצד אתה מעז להכלים את פני דודתי היקרה?" ויאמר גואל: "מה עשיתי, וכי דיברתי שקר? הרי היא באמת בת שישים?"

אמרה לו כלתו: "נכון הדבר, אבל היא נפגעת כשאומרים לה שהיא נראית מבוגרת, והיה עליך לומר לה שהיא נראית טוב כאשה בגיל ארבעים, ולא שישים".

והנה תוך כדי שהוא מדבר עם כלתו, פנה אליה ואמר: "דעי לך את האמת, שאת האשה הרביעית שאני עומד להתחתן, וכל שלושת הקודמות מאסתי בהם וגירשתיים".

על דא ועל הא

"אתה יודע שאני מקנא בך מאוד?" - אמר הגר" זילברשטיין לחייל, שנתקל לראשונה ביהודי עם מגבעת ו'בגדים שחורים' המקנא בו... אבל הלב כבר נפתח, ואז המשיך הרב ואמר...

שני סיפורים על הכוח של עידוד ומילה טובה

המלך. מידי פעם כאשר היה לי קצת קשה נזכרתי במשפט "אם תלמד טוב יהיה על הראש שלך..."

המשכתי את השטייגן גם בישיבה גדולה. והיום הנני ר"מ בישיבה בשיעור ג'. לא שזה הכוונה ל'כתר' על הראש, כי 'כתר תורה' שעל הראש לא נמדד דווקא במשרה כזו או אחרת, אבל זה רק ביטוי למצב שלי מול מה שהייתי, לפני שר' בן ציון ניסה להניח לי את הכתר על הראש".

באחת מדרשותיו נתקל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בחייל עטור כנפי צניחה שלא היה מוכן לשמוע אף מילה בנושאי יהדות. "ידעתי והרגשתי שכל מה שאומר לו ייפול על לב אטום. אך למרות הכל ניסיתי את כוחי, וזאת באמצעות מילה טובה, משפט שישבח את מעשיו וירומם אותו לרגע".

"אתה יודע שאני מקנא בך מאוד?" - אמר הרב לחייל, שנתקל לראשונה ביהודי עם מגבעת ו'בגדים שחורים' המקנא בו... הלב, על כל פנים, כבר נפתח, ואז המשיך הרב: "שמעת פעם על רבי יונה גירונדי? התשובה היתה כמובן שלילית. הרב ציטט באוזניו את דברי רבינו יונה ב'שערי תשובה' המחדש

מספר יהודי ת"ת, המשמש כיום כר"מ בשיעור ג' בישיבה קטנה בבית שמש:

בשיעור א' בישיבה קטנה, הייתי חלש מאוד בלימודים. לא הבנתי את הנלמד, ונחשבתי לבחור חלש בכל קנה מידה. תלמיד חכם פלוני הצליח בקושי לסדר לי חברותא מדי ערב בבית הכנסת 'נחלת משה' בבני ברק. ראיתי את שם את רבי בן ציון פלמן זצ"ל מפעם לפעם, והוא ראה אותי, אבל מעולם לא דיברנו. מה לילד קטן בשיעור א' בישיבה קטנה עם רב המקום?

יום אחד בסוף הקיץ התקיימה בקהילה 'הכנסת ספר תורה'. לפני שמכניסים את הספר תורה לארון קודש, קוראים בו, ובסיום מגביהים את הספר - הגבהה וגלילה. בעת ההגבהה נדחקתי למקום והחזקתי את הכתר של הספר כדי למסור אותו לגולל. מיד כאשר מסרתי את הכתר לגולל התכופף אלי מישוהו - הרב פלמן, תפס את ידי בחביבות ואמר לי משפט קצר באהבה רבה: "אם תלמד טוב, אז גם על הראש שלך יהיה כתר תורה..."

מעולם לא דיברתי עמו, ומסתמא הוא לא ידע מי אני, אבל המשפט שאמר לי נתן לי כאילו 'בעיטה לגובה'. לגובה? לגובה גבהים! אינני יכול להסביר את זה, אבל קיבלתי חיזוק. תפסתי את עצמי ללימודים ברצינות בשקידה וברצון עז, ועליתי על דרך

פניו של החייל איבדו את אטימותן הנוראה. לא עברו שניות ספורות והוא החל לחייך, לשאול, להתעניין, ולא עברו חמש דקות נוספות עד שהודיע חד וחלק: אני מעוניין לבוא וללמוד תורה. לא פחות ולא יותר! ללמדך, כוחה של מילה טובה עד היכן הוא מגיע. באמצעותה אפשר לפתוח את הלבבות ולקרר יהודים תועים לאביהם שבשמים, וברור שלכל זה צריך סיעתא דשמיא. ('טובך יביעו')

(הובא בגיליון 'דבר המלך')

שכאשר אמרו חז"ל שמיתה מכפרת על כל העוונות, אין הכוונה למיתה ממש אלא לפחד מן המיתה, ואף שלא הגיע האדם אל אקט המוות עצמו, הייסורים האימים שעברו עליו באותם רגעים מכפרים עליו.

"רואה אני את כנפי הצניחה העטורים על דש מדיך. מן הסתם עברו עליך בעת הצניחה כמה וכמה רגעים כאלה של פחד-מוות, וממילא זכית שבאותן דקות יכופרו כל עוונותיך, וכי אפשר שלא אקנא בך?" - אמר לו הרב.

עניינא דיומא - תשעת הימים

אדם שמקפיד על שחיה קבועה לצרכי בריאות, האם יכול לשחות גם בתשעת הימים?

מתשובותיו של הגאון הגדול רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א ראש בית הוראה הכללי ירושלים ורב דק"ק אבי עזרי מרכז פתח תקוה

ובארחות רבינו (ב, קס) העיד הגר"ח קניבסקי: מרן ה'חזון איש' זצוק"ל התרחץ בים בבין המצרים משום דהוי לצורך בריאותו, ורק בתשעת הימים לא נסע לים. וכמדומה להגר"ח ששמע מהחזו"א שבאמת מותר לנסוע להתרחץ בים גם בתשעת הימים, משום דהוי לצורך בריאות אצלו ולא לתענוג, רק לא נסע משום חילול השם".

כאמור, יש לבחון אם לא יגרום לרפיון במנהג שלא לרחוץ בתשעת הימים, שנעשה מעט רפוי אצל המון העם, ולמרות שעושה זאת לצרכי בריאות, הרי אין מדובר בחולה שייגרם לו נזק אם יוותר על שחייתו לשבוע ימים. ואף שיש מקום להקל כשעושה לחיזוק בריאותו, ראוי לבחון 'הדק היטב היטב הדק' אם לא ייגרם חילול ה', באשר ידוע שלא שוחים בבריכות ובחופי הים ויבחינו בירא שמים הרוחץ בתשעת הימים בלא שידעו כי עושה זאת לבריאות ולא להנאה.

"יש דברים שהם בכלל חילול ה', והוא שיעשה אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות דברים שהבריות מרננות אחריו אף על פי שאינם עבירות... הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפנים משורת הדין" (רמב"ם יסודי התורה ה, יא).

(גיליון 'שואלין ודורשין')

אדם שמקפיד על שחייה קבועה, לא להנאה אלא לצרכי בריאות. האם יכול לשחות גם בתשעת הימים?

תשובה: אפשר להתיר, אך יש להיזהר בזה מחילול ה' ומפריצת גדר, וכבר התבטא ה'ברכי יוסף' (סוף סי' שצג) "וכל אלו הנשקלין בשקל הקודש לפי המקום והזמן". צריך לבחון מיהו השואל, עד כמה צריך להקל לו, והאם יכול לעשות זאת בצנעא ועוד פרטים רבים הנוגעים להלכות חילול ה' כפי שיבוארו להלן.

ביאור הדברים: היתר רחיצה שאינה לתענוג התבאר בשער הציון (תקנא, צד): "מעוברת שהגיעה קרוב לעת לידתה שטוב לה לרחוץ בחמין, שרי, דהוי לרפואה ולא לתענוג, וכן יולדת או מי שהוא אדם חלוש ואמר לו הרופא שצריך לרחוץ בכל יום בחמין, שרי, מלבד בתשעה באב עצמו". הרי שהתיר למעוברת לרחוץ לחיזוק למרות שאינה 'חולה', ואין לחלק בזה בין רחיצה לשחייה. כעין היתר זה העיד הגר"י אדלשטיין בשם החזון איש (מעשה איש ג, קפא): "אמרתי לו שקשה לי להתרכז בלימוד כיון שהייתי לומד עם ראש הישיבה הגר"ש רוזובסקי עד שעת לילה מאוחרת, ואמר לי החזון איש: צריך לנסוע כל יום לים, מותר לך לנסוע לים גם בתשעת הימים, כי אין זו רחיצה של תענוג. למי שצריך להתרחץ לא בים, אסור, אבל בים זה יותר קל, כי עושים זאת בשביל הבריאות".

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני
ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב' לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשיבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

סיום מסכת בתשעת הימים - הטעמים והמנהגים השונים בקהילות ישראל

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מח"ס 'המנהג'

ב"ש"ת ר' ידידי' טיאה וויל" (או"ח סי' לח) הביא מעשה מרבו הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע, שבשבוע שחל בו תשעה באב למד מסכת תענית במתכוון באיזה שעות ואח"כ היה סועד בבשר ויין. וכן העיד הגר"א סופר שזכר שבילדותו אצל אביו הגאון רבי שמעון סופר מערלוי זצ"ל נהגו ללמוד מסכת ובכוונה תחילה השאירו סוף המסכתא לימים שבין ר"ח לט' באב (קובץ "האוהל", תשי"ח).

סעודת הילולא בה' אב

רבים נוהגים לשלב הסיום עם סעודת ההילולא של רבינו האריז"ל שחל ביום ה' אב, וכמובא בספר "דברות חיים" שהרה"ק רבי ישכר בער מראדושיץ זי"ע נהג בכל שנה ביום ה' אב לעשות סיום מסכת ואכל סעודה של בשר ויין עם תלמידיו, וכך נהג ה'חקל יצחק' מספינקא זי"ע.

כמה סיומים

יש מקומות שנוהגים לעשות הסיום לפחות ביום אחד מביני הימים שמר"ח ועד ט' באב, ויש נוהגים לעשות סיומים בכל יום מתשעת הימים כדי להוסיף שמחה של מצוה בימים אלו שממעטים בהם בשמחה.

המנהג בבעלזא שלא לערוך סיום אלא עד ז' באב, וכמובא ב"מגן אברהם" (סי' תקנד, סק"ט) שילדת נכון שתימנע מבשר ויין מז' באב ואילך מפני שבאותו היום נכנסו הגויים להיכל. וכן היה נוהג הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע ("דרכי חיים").

(להארות והערות ניתן לפנות למכון 'המנהג' במייל: hamenhog@gmail.com)

בימים שמראש חודש אב עד אחר תשעה באב נוהגים, כמובא בשו"ע (סי' תקנא, ט), שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין, כדי למעט השמחה ויזכור ויצטער על חורבן ירושלים ("לבוש" סי'). אלא שנהגו בחצרות חסידים, בהם בעלזא, גור, צאנז ורוז'ין, לעשות סעודת סיום מסכת בבשר ויין בימים אלו.

טעמי המנהג

טעם המנהג מבואר בספרים, כדי להחליש כוחו של הס"מ, כמרומז בר"ת בשמו: ס'יום מ'סכת א'ין ל'עשות, וכידוע שב'חדשים אלו, תמוז ואב, הם בחלקו של הס"מ שהוא שרו של עשו, לכן עושים סיום מסכת וסעודת מצוה להחליש את כוחו. ב"חידושי הרי"ם" (עה"ת) מובא טעם אחר, לתקן את החטא של שנאת חנם שמחמתו חרב בית המקדש, וסעודת סיום מסכת של חברים השמחים זה עם זה היא היפך שנאת חנם ומתקנת את אותו החטא. ובעל ה'קדושת יו"ט' מסיגט זי"ע אמר, שהמנהג שמסיימים מסכת ועושין סעודה בבשר ויין, כי חובה ומצוה עלינו לעשות "פועל דמיוני" על העתיד לבוא, שימים אלו יתהפכו לששון ולשמחה ("שולחן מלכים", בפתחה אות טו).

ללמוד כדי לעשות סיום

יש לומדים בכוונה תחילה מסכת שיוכלו לסיים ולעשות סעודה, וכמו שכתב היעב"ץ בסידורו שאף הממהר לסיים לימוד ספר יותר מלימודו בשאר ימות השנה, הוא זריז ונשכר, שהקדים עצמו למצוה. וכך כתב בעל האריה דבי עילאי זי"ע בקונטרסו "אבני זכרון" (סי"א).

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

ימי רביעי וחמישי עברו. ביום שישי, כשהזרתי מעבודתי בבית הספר, בעלי המתין לי נרגש. "חיכיתי לך", אמר, ואני ידעתי שמשוהו לא רגיל קרה. "אלכס צלצל", אמר לי כשקולו רועד בהתרגשות...

סיפור מצמרר על כוחה של ברכת אשר יצר!

"תודה הרבנית", אמרה הבת כשסיימתי להסביר. נפרדת מהם לשלום וחזרתי לרכב. כשהגעתי יצאנו לדרך במהירות. כפי שצפינו לא הספקנו את החופה, אבל הגענו לחתונה והשתתפנו בה.

ימי רביעי וחמישי עברו. ביום שישי, כשהזרתי מעבודתי בבית הספר, בעלי המתין לי נרגש. חיכיתי לך, אמר, ואני ידעתי שמשוהו לא רגיל קרה. "אלכס צלצל", קולו רעד בהתרגשות וכך הוא סיפר לי:

"הרב הבר, אגיד לך את האמת. כשאשתך הרבנית היתה כאן לא ממש חשבתי להתייחס למתנה שלה. מה לי ולברכת אשר יצר? הקשבתי בנימוס, ומיד אחרי שהיא יצאה הטמנתי את הברכה במגירה שליד מיטת האשפוז והמשכתי הלאה.

"ביום רביעי בבוקר הפרופסור נכנס לחדר שלי. הפנים שלו היו חמורות סבר. ידעתי שאין בפיו בשורות טובות עבורי. אתה בנסיגה, אלכס. יש סימני דחיה, אמר קצר וברור. הרב הבר, אינני צריך לספר לך שנסיגה היא חלום הבלהות של כל מושתל. אני חיכיתי 19 שנים לתרומה. לא יכולתי אפילו לחשוב על זה. יתכן שהגוף שלי דוחה את הכליה! יתכן שכל מה שעברתי היה לחינם!

"הרופא אמר שמחר בצהריים נעשה בדיקה, אבל ביקש מראש שלא אתלה בה הרבה תקוות. לא נראה לו שיהיו בשורות טובות. כשהוא יצא, פניתי לבתי. הפנים שלי היו חיוורות כמו הקיר, אבל לא היססתי. הכל בגלל שלא החלטנו לומר את הברכה - אני ואת, אמרתי לה. בורא עולם נתן לנו מתנה ואנחנו לא הסכמנו לומר תודה. הגיוני שזה מה שקרה.

היא הסכימה איתי. באותו רגע החלטנו שמהיום שנינו נגיד את הברכה, ככה לאט ובסדר ובכוונה, כמו שהרבנית הסבירה. נכנסנו לרוטינה קבועה של לקיחת דמים ובדיקת מצב כל כמה שעות. חלמנו על טוב אבל לא באמת האמנו שהוא יקרה. מה שכן, הקפדנו מאוד על הברכה ועל הכוונה במילים המיוחדות שלה.

"ביום שישי בבוקר צוות של רופאים נכנס לחדר שלי ושמחה על פניהם. 'אלכס, אנחנו מוותרים על הביופסיה. הבדיקות שלך מתייצבות והכליה חזרה לתפקד כמו שצריך. תגיד לנו אלכס, מה עשית? איך קרה הנס הזה?'

"נס, הם אמרו. נס ולא פחות! זהו, הרב הבר, הבדיקות

אלכס הוא יהודי שחיכה במשך למעלה מתשע-עשרה שנה לתרומת כליה. כאשר הכליה נמצאה, ההשתלה התבצעה בבית הרפואה 'איכילוב'. הרב אברהם ישעיהו הבר זצ"ל ואשתו הרבנית הגיעו לבקרו, כדרכם לבקר את כל תורמי הכליה והנתרמים.

סיפרה הרבנית הבר: תכננו לחבר את הביקור אצל אלכס עם חתונת אחייך שנערכה באותו יום באזור המרכז. יצאנו מוקדם, עלינו לקומה השביעית והסתובבנו במסדרונות עד שהגענו לחדר. אלכס ישב במיטת בית הרפואה חלש אבל מאושר. "הרב הבר!", צהל, כשראה את הרב.

התיישבנו. אני שוחחתי עם בתו שסעדה אותו לאחר הניתוח ובעלי שוחח עם אלכס. השעה התאחרה, ואנחנו קמנו לצאת לדרך. נפרדנו מהם וירדנו לרכב. רק כשישבנו בפנים, מוכנים לנסיעה, נזכרתי: לא הבאנו להם את המגנט של ברכת אשר יצר' ולא דיברנו איתם על זה! - אמרתי לבעלי בבהלה.

בעלי העיף מבט קצר בשעון ונאנח. השעה היתה מאוחרת. היה ברור שאם לא נצא מיד לא נספיק להגיע לחופה. "אנחנו לא מסדרי הקידושין", אמר לבסוף. אני הוספתי: אף אחד לא יבטל את החופה אם לא נהיה שם. ההחלטה התקבלה: אעלה אליהם שוב. אם נגיע אחרי החופה לא יקרה כלום. ההזדמנות לזיכוי הרבים אשר נמצאת לפנינו חשובה יותר.

לקחתי את מגנט הברכה ומיהרתי לעלות אל חדרו של אלכס. "שכחתם משהו?", שאלו מופתעים. לא, אמרתי, באתי לתת לכם מתנה. "מתנה?", שניהם פתחו עיניים תמהות. "כבר קיבלנו מכם מתנת חיים - כליה. איזו מתנה נוספת אנחנו צריכים?".

את הכליה לא קיבלתם מאיתנו אלא מבורא עולם - השבתי להם. הוא זה שסידר לכם מתנה מופלאה. אני חזרתי כדי לתת לכם את ה'עטיפה', שתשמור על המתנה לאורך זמן. יש לי כאן סגולה לאריכות ימים ולשמירה על הבריאות, אמרתי והתיישבתי על הכיסא, מסבירה לאט ובמתירות את ברכת אשר יצר', כוונתה וסגולותיה.

הם הקשיבו בשקט מנומס, אבל אני לא הרגשתי שדבריי חודרים לליבם. הצטערתי, אבל לא הפצתי. בעלי ואני קיבלנו על עצמנו בלי נדר להכיר לאנשים את הברכה הזאת. מה יעשו איתה הלאה, זו החלטה שלהם.

שלי משתפרות והולכות וחצות חושב לשחרר אותי כבר ביום ראשון. אני מצלצל אליך כדי שתדע מה כוחה של ברכת 'אשר יצר' אפילו בהצלת חיים". בעלי השתתק. דמעות זלגו מעיניו וגם מעיניי. ברכת 'אשר

יצר', מי יכול להבין את גדולתה! הרבנית הבר מבקשת, שהחיוזוק העולה מן הסיפור המצמרר יהיה לע"נ של בעלה, הרב אברהם ישעיה בן הרב צבי זצ"ל. (פניני עין חמד, מתוך מגזין 'קטיפה')

הסיפור היומי

"לפתע מגיע שכן נוסף, וגם הוא קופץ לתוך הפח כאילו היה זה מזרון מתנפח בפארק שעשועים"

תושב רמת אלחנן שרצה לזרוק את האשפה למיכל שברחוב, ממש לא תכנן שגם המפתחות שלו יפלו פנימה. אבל מה שקרה בהמשך הפתיע אותו עוד יותר...

עד שאחד מהם, כבן 12.5, מחליט לרדת למטה ולחפש עבורי את המפתחות! השתוממתי לגודל ההקרבה, חששתי שאולי זה לא יהיה אחראי מצדי לאפשר לו לעשות זאת. אבל הנה אביו של הנער מגיע אף הוא, ונותן לו אישור לרדת לפח! השתוממתי מגודל המחווה והרצון לעזור. הנער נכנס לפח בעוד אני וקבוצת אנשים מלמעלה מכוונים אותו לכיוון שאלינו נפלו המפתחות... שוכחים לגמרי שאנחנו רוכנים מעל פח אשפה...

מכוונים שמאלה וימינה, ואין... הילד מזיז בידי את האשפה מצד לצד... אבל המפתחות לא נמצאים!... הילד יצא... אני אומר לילד שיבוא ביום ראשון כי ברצוני לתת לו מתנה על עצם הרצון! אבל הוא מניף את ידו בתנועת ביטול, לא רוצה שום מתנה!

בשלב הבא אני משיג מפתח רזרבי לבית מהשכן שלי ונכנס הביתה. לפתע מגיע שכן נוסף, וגם הוא קופץ לתוך הפח, כאילו היה זה מזרון-מתנפח בפארק שעשועים. ושוב... הסיפור חוזר על עצמו... אנחנו מביטים בו נפעמים, מכוונים אותו לכאן ולשם, והוא כמעט לא משאיר פינה ללא בדיקה, והמפתחות אינם... בחוץ השמש קופחת ובתוך הפח המלוכלך חום אימים, אני מבקש ממנו לצאת... הוא יוצא בלי מפתח, אבל עם שמחה בלב...

ואני - עומד בינתיים בצד, הפסקתי לחשוב על ההפסד הכספי, ומתפלל לקב"ה ואומר לו: תראה כמה אנשים טובים יש בשכונה הזו! כמה אנשים רוצים לעזור! אנא השם תשמח אותם! הסיפור התחיל בשעה 14:30, והסתיים 3 שעות מאוחר יותר, ללא הצלחה... (ואגב, חשוב לדעת שבתוך פחי הטמון הענקיים יש סולם! בו אפשר לרדת ולעלות, ושלא נצטרך!)

אני מקבל את הדין באהבה. מודה להשם ויודע שהכל לטובה. משתדל למחוק את הנושא ממחשבתי עד ליום ראשון, בו אפנה לחברת הביטוח, ולמוסך, ואטפל בכל מה שקשור בשחזור מפתחות הרכב... לאחר מכן אני פונה להכנות אחרונות לפני קבלת שבת המלכה.

יום שישי, הכנות אחרונות לשבת קודש... השעה 14:30 בצהריים, ואני יוצא לזריקת פח "תמימה" אחרונה לפני השבת. ביד ימין, שקית פח-האשפה המלאה, ביד שמאל מפתחות הבית והרכב. כיוון ששקית הפח היתה גדולה וכבדה, אז על מנת לזרוק אותה ל"טמון" ברחוב צירפתי את יד שמאל ליד ימין, והופ! הנפתי הכל לתוך הפח... ברם, בשל משקלה של השקית נמשכה גם יד שמאל, ולקחה איתה גם את המפתחות לתוך הפח הטמון... הסיטואציה היא, שאני בעצם חסר-אונים מול הפח הענק הזה! נעול מחוץ לביתי בצהרי היום, תחת השמש הקופחת, וגם מפתחות הרכב בתוך הפח... למרות הכל, אינני מאבד עשתונות, ומבקש עזרה ורחמים מהשם יתברך.

ברגע הבא אני מתעשת, ומביא מגב מחצר הבית... מבעד לפח הגדול אני רואה את השקית שזרקתי, ועם המגב אני מנסה לתפוס בידי של שקית הפח ולעלותה למעלה...

בשלב הזה מגיע שכן שנחלץ לעזרה באמירת תהילים להצלחת הוצאת השקית. הוא אומר תהילים ואני מנסה להרים את השקית הכבדה, ובאמצע הדרך... הידית נקרעת, והשקית נופלת חזרה. אני מנסה שוב, הפעם בידי השנייה, השכן מתחזק באמירת התהילים, והנה השקית עולה ועולה, עד ששנינו תופסים אותה!!! היא בידיים שלנו... אנחנו מוציאים את השקית הענקית מעבר לפח אבל אבוי! המפתחות אינם נמצאים שם... הם נפלו כנראה לתוך הטמון בעת הנפילה...

מגיע שכן אחר. "אולי אוכל לעזור", הוא אומר, ומוריד את הכובע ואת הז'קט ומסתער לעבר הפח עם הכלי היחידי שהיה לנו - המגב... חולפות להן 10 דקות, וגם הוא לא מצליח, ועוזב - לא לפני שהחולצה הלבנה שלו של שבת, מוכתמת בכתמים כתומים של אשפה. אם אפשר היה לצלם את ליבו, הוא היה צחור כשלג לאחר מעשה-החסד הגדול.

ילדים סקרנים מתחילים להתאסף, נותנים עצות, רעיונות,

ליפול. עמדנו מסביב עם פנסים, מבוגרים וילדים, כולם מנסים לתור בעיניהם אחר המפתחות, ואין...
בעודי מתלבט עם עצמי אם לשים כפפות ולהתחיל לחפש באשפה, אני מבחין לתדהמתי שנהג המשאית ועוזרו לובשים כפפות עבות, ומתחילים להזיז שקית-שקית הצידה... הרגשתי כאילו הם מחפשים את המפתחות שלהם!
כעבור 5 דקות פונה אליי הנהג, ומניף בידו את המפתחות!
ולי נשאר רק לשאת עיניים לשמים, לומר תודה לנהג ולעוזרו, ולומר להשי"ת נתת לי 'מפתח ללב'!
אך הסיפור עדיין לא נגמר! ניגשתי לנהג ולעוזרו והודיתי להם בכל לבי, ברכתי אותם וביקשתי לפצות אותם על המאמץ הרב שהשקיעו, וביקשתי לתת להם סכום-כסף נכבד.
אבל הם התנגדו בכל תוקף לקבל תשלום! "לא עשינו את זה בשביל הכסף!" - הצהירו. כל ההפצרות לא עזרו. הם ברחו!
לאט-לאט כולם התפזרו, מלבד הנער שעזר לי מיום שישי ועד עכשיו. ביקשתי שוב לתת לו כרטיס-ספר מתנה, וגם סכום מזומן, אך הוא התנגד. חשבתי שאולי הוא מתבייש, והפעם לא אוותר, וממש דחפתי את המתנה לידיים שלו...
למחרת חזרתי הביתה ומצאתי בתיבת הדואר כרטיס-ספר ואת כל סכום הכסף שנתתי לנער...
אשריכם ישראל! אין לי מילה אחרת!
(מתוך גליון 'קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן)

במוצאי שבת, אחד הילדים של השכנים מעדכן אותי שמשאית הזבל עומדת להגיע ולרוקן את הפחים. אני מתקשר לעירייה, והמוקדנית אומרת לי: "תבקש ממישהו שיירד בסולם ויחפש לך"...

אני מסביר לה שכבר ניסינו כמה פעמים, ושאני זקוק לעזרה! היא מחליטה לשלוח הודעה למנהל התברואה. תוך 2 דקות הטלפון שלי מצלצל, והאחראי על התברואה בעיר שואל אותי מה הבעיה. אני מסביר שנפלו לי מפתחות יקרים... והוא מתקשר באותו רגע לנהג המשאית שאמור לאסוף את הפחים! הנהג עונה לו שהוא בדרך לבני ברק, ולשכונת רמת אלחנן, והמנהל מבקש ממנו להתקשר אליי כשיגיע, ולרוקן את תכולת הפח על הרצפה שליד הפח, על מנת שנחפש את המפתחות! הנהג מסכים, וכעבור 20 דקות אני מקבל ממנו צלצול ויוצא לכיוון הפח... השעה היתה בסביבות 11:00 בלילה.

כשהגענו - חשכו עיניי. הפח, שביום שישי בצהריים היה מלא רק כרבע מתכולתו, היה עכשיו מלא וגדוש... חלשה דעתי... אם ביום שישי לא מצאנו, על אחת כמה וכמה עכשיו. ומלבד כל זאת, ביום שישי חיפשנו לאור יום, ועכשיו לילה... אמנם הבאנו פנסים (וכפפות ידיים), אבל באמת! זה נראה כמו לחפש מחט בערימת שחת - ועוד בחושך!

נהג המשאית, יחד עם עוזרו, הרימו את הפח עם המנוף, והחלו בעדינות ובאיטיות לרוקן את האשפה לרצפה, והאשפה מתחילה

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע התאמץ הרב מבריסק בחיפוש אחר כהן לברכת כהנים?

כתובות דף כה

נשיאת כפים

נוסעים ומטריחים עצמכם לבוא עד לביתו להתברך מאתו, ואיך לא ארעיש עולמות עבור ברכה שתתקיים בוודאות, כדכתיב 'ואני אברכם', שהקב"ה בעצמו הבטיח לברכנו על ידי ברכת הכהנים.

(באר הפרשה)

אצל הגר"ז מבריסק אירע פעם שלא היה כהן שישא את כפיו, הגר"ז הרעיש שיביאו מבחוץ כהן להפסיד ברכת כהנים. משנשאל מה כל הרעש, הרי אינו חיוב לשמוע ברכת כהנים, ענה הגר"ז אילו היה נודע לכם כי צדיק גדול יושב באיזה מקום בחו"ל שברכותיו מתקיימות בוודאות, האם הייתם

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם מותר להלשין על אדם הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

להתמנות לרואה חשבון ממשלתי הממונה על בדיקת ספרי חשבונות, שאם מוצא חריגה או העלמה עליו לדווח לשלטונות - באגרות משה כתב שמותר, כיון שגם אם לא יקבל על עצמו את התפקיד יהיה אחר שיבצע זאת, ונמצא שלא הזיק את אותו אדם בכך שקיבל את המשרה; וכיון שעיקר עבודתו היא רק לבדוק את פנקסי החשבונות שיהיו נכונים, ורק לפעמים מוצא מעלימי מס, וגם כשבא לעיין בפנקסים יש לו לתלות שהדיווחים נכונים, כי הנתבע מצהיר בפניו שהכל נכון - לכן אינו נחשב בזה כמזיק בעצם עבודתו; וכשכבר מצא אחד שפשע, הרי הוא כבר אנוס ומוכרח לדווח את האמת, וגם חייב לדווח מחמת שמינוהו לצורך כך, ויש בזה חילול ה'.

ובשו"ת שבט הלוי כתב שמעיקר הדין מותר ואינו נחשב מוסר, כיון שהמס נכלל בוודאי בגדר דינא דמלכותא דינא, וגם מה שמוסר אותו לרשויות הוא כיון שהוא ממונה על כך מטעמים ונכלל בדינא דמלכותא - אך לכתחילה ראוי שלא לקבל משרה כזאת על עצמו, כי גם מסירה בהיתר אינה משנת חסידים.

בסעיף הנלמד היום (כלל ח' סעיף יב) כתב ה'חפץ חיים' כי לשון הרע על ישראל בפני נכרים חמור יותר מלשון הרע על ישראל בפני ישראל, כי מלבד בזיון כבוד ישראל וחילול ה', נגרמת בזה רעה גדולה יותר, כי הנכרי ממחר להאמין לדברי הגנאי יותר מאשר ישראל.

בביאורים ומוספים מרחיבים בסעיף זה בדיני 'מסירה', ומביאים אופנים שונים שבהם מותר למסור יהודי לשלטונות, כגון הרגיל להכות את הבריות, ואי אפשר להינצל ממנו באופן אחר. וכן, הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים - כתב המנחת יצחק שאחר שבי"ד התרו בו והזהירו אותו, מותר ואף מצוה למוסרו לשלטונות, משום שנחשב כרודף, וכ"כ בשו"ת תשובות והנהגות. ודעת הגר"נ קרליץ שאם בדרך כלל הוא זהיר אין למוסרו, אפילו אם בפעם הזו היה הדבר בפשיעה, אך אם מצוי שאינו זהיר יש למוסרו, והכל לפי הענין. וכן הבא לקבל רשיון נהיגה והראיה שלו אינה טובה, דעת הגר"ע יוסף שחייבים לדווח עליו, כדי שלא יפגע באחרים.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האזינו להרצאות, שיעורים וסיפורים בענייני החורבן מיוחד לתשעה באב עכשיו בקו השיעורים של 'דרשו'

"כל המתאבל על
ירושלים זוכה
ורואה בשמחתה"

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א

הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל

הגה"צ רבי אריה שכטר שליט"א

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

הרב שלמה לוינשטיין שליט"א

הרב מרדכי נויגרשל שליט"א

הרב מנחם שטיין שליט"א

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666 שלוחה (7/10/2)

האם ניתן לכתוב את האות א' בצורת X הלטינית?

ויש לחבר את צורת ה'י' הימנית לאיזור האמצע של הקו האלכסוני, ואת צורת ה'י' השמאלית - לחלקו העליון של הקו. ואם חיבר את שתי צורות ה'י' לאותה נקודה בקו, באופן שהאות נראית כאות X הלטינית - יש פוסלים, ויש מכשירים; ואף לדעת המקלים, יש בצורה זו גנאי, ואינה ראויה לכתבי הקודש.

[לו, משנת סופרים, אות א, ושעה"צ ד; ביאורים ומוספים דרשו, 3]

האות א' בכתבת סת"ם, מורכבת משלושה חלקים: 1. צורת אות י', ב'ימין האות, למעלה, המכונה 'פְּנִי' האות. 2. קו אלכסוני, הנוטה מימין לשמאל, ומכונה 'גוף' האות, או 'גג' האות. 3. צורת אות י', ב'שמאל האות, למטה, המכונה 'רגל' האות. צורת האות 'י' הימנית, מחוברת לקו האלכסוני ברגלה, והשמאלית, מחוברת אליו באמצעות 'תג' היוצא מראשה. צורה זו של האות א', היא 'הלכה למשה מסיני', והכרחית לכשרות האות אף בדיעבד.

למה רומזת האות ב' עם שני העוקצים שעל גגה?

הש"ת, והעוקץ הימני, הנוטה ימינה לכיוון האות א' שלפני האות ב' - מרמז על "ה' אחד ושמו אחד".
ואם לא נכתבו עוקצים אלו - האות כְּשֵׁרָה, אך יש להוסיפם. וכדי למנוע דמיון של האות ב' לאות ל', יש להקפיד שלא להגביה את העוקץ השמאלי או לעבותו יתר על המידה, וכמו כן, אין לעשותו בקצה הגג, אלא מעט לפני קצה הגג.

[לו, משנת סופרים, אות ב; ביאורים ומוספים דרשו, 3-4]

על גג האות ב' בכתבת סת"ם, ישנם שני קווים קטנים, המכונים 'עוקצים', אחד מימין, מוטה ימינה, ואחד משמאל, פונה כלפי מעלה, ומראהו כעין ה'תגים' שמוסיפים על גבי האותיות שעטנ"ז ג"ץ (ראה תקצירים קודמים).
ופירשו חכמינו ז"ל, שצורת האות ב' רומזת על בריאת העולם (ראה במקורות), ובשני העוקצים הללו היא רומזת על מי שברא את העולם, דהיינו: העוקץ השמאלי מרמז כלפי מעלה, אל

מאילו אותיות מורכבת האות ג'?

ובנוסף, יש לאות רגל שמאלית, העשויה כעין י' הפוכה, ומחוברת לאמצע הרגל הימנית בקו עבה מעט, (ולא בקו דק כרגל האות י'). רגל זו, יחד עם 'מסלול' החיבור שבינה לבין גג האות, ועם הגג עצמו - יוצרת את צורת האות נ'. ויש לעשות את החיבור בין הרגל הימנית לשמאלית בגובה כזה שיהיה ניכר שזו אות ג', וכן יש להאריך מעט את הרגל הימנית כלפי מטה יותר מהרגל השמאלית.

[לו, משנת סופרים, אות ג; ביאורים ומוספים דרשו, 4-5]

האות ג' בכתבת סת"ם, מורכבת מגג ושתי רגלים, היוצרות יחד שילוב של צורות האותיות ז' ונ', כדלהלן: גג האות הוא כגג האות ז', עשוי כעין ריבוע, שמעליו שלושה 'תגים', ומתחתיו נמשכת רגל דקה - הרגל הימנית של האות. רגל זו, יחד עם הגג, יוצרת את צורת האות ז'. ומנהג הסופרים בדורות האחרונים, לשפץ רגל זו מעט לצד ימין, כדי שהרגל השמאלית המחוברת אליה, כאמור להלן, לא תבלוט החוצה לצד שמאל.

* יש שכתבו, על פי הקבלה, שיש שלושה מקטרגים, ששמותיהם הם: שטן, עז וגץ, והתגים הנעשים על גבי אותיות אלו בכתבת סת"ם, יש בהם סגולה להינצל ממקטרגים אלו.
* אם כתב את צורתה הכללית של האות, אלא שחסרים תנאים לכשרותה או להידורה - כגון שכתב את האות ש' ללא תגים - מותר לשוב ולתקן את האות, ואין בכך פסול 'שלא כסדרן'.
* יצירת אותיות על ידי מחיקת דיו באופן שהכתב נעשה מאליו, מכונה 'חק תוכות'. וכתובה בצורה זו פסולה לספרי תורה, תפילין, ומזוזות; וכך הדין גם בכתבת גט, ובמצוות נוספות הטעונות כתיבה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להשתמש בטלית ובתפילין של חבירו ללא ידיעתו?

4. אסור להוציאם מהמקום בו הם מונחים, כיון שיתכן שהבעלים מקפידים שלא יעשו כן. 5. בכל מקרה שיש להניח כי הבעלים מקפידים שלא ייטלום ללא בקשת רשות, (וכפי שמצוי בזמננו בנוגע לתפילין), אסור להשתמש בהם אפילו באופן חד פעמי, כיון ש'שואל שלא מדעת' דינו כגזול. ולדוגמה: אם הטלית והתפילין מונחים במקום מוצנע בבית הכנסת, אסור להשתמש בהם אפילו באופן חד פעמי, אלא אם כן ידוע שהבעלים מסכימים לכך.
[שו"ע יד, ד, ומשנ"ב יג; וראה שם, יד; ביאורים ומוספים דרשו, 27, 28, 29; משנ"ב תרמט, לד]

מותר להשתמש בטלית ובתפילין של חבירו ללא ידיעתו, משום שאנו מניחים כי כל אדם מתרצה בכך שיקיימו מצוה בחפציו. והיתר זה, אמור גם ביחס לחפצים השייכים לקטן. ויש להיתר זה מספר הגבלות: 1. אם הבעלים נמצאים במקום, חובה לבקש את רשותם. 2. אין להשתמש בהם בקביעות, ואפילו במשך מספר ימים, משום שיתכן כי הבעלים מקפידים על כך. 3. לא ישתמשו בהם אנשים רבים בזה אחר זה, משום שבאופן זה מצוי שהם מתקלקלים, וברור כי הבעלים מקפידים שלא יעשו כן.

הלוח היומי

ג' מנחם אב | רבי שמשון ב"ר פסח מאוסטרופולי הי"ד, בעל איגרת הקודש, דין ידן ועוד

ביום זה בפרעות ת"ח, נטבחו באכזריות הק' רבי שמשון מאוסטרופולי ובני קהילתו שבועיר פולנאה הי"ד. להלן מספר שורות מתוך הספר 'יוון מצולה', שחיבר תלמידו הגה"ק רבי נתן הנובר זצ"ל הי"ד: "והיה בתוכם איש אחד חכם ונבון ומקובל האלקי ושמו מוהר"ר שמשון מק"ק אוסטרופולי, ובא מלאך המגיד אליו בכל יום ולמד עמו סתרי תורה. ועשה המקובל הנ"ל פי' על הזוהר על פי קבלת מהאר"י ז"ל ולא זכינו שיבא להדפוס. ואמר לו המגיד לפי הגזיר' שיעשו תשובה גדולה שלא יבא כך הגזירה רעה. ודרש כמה פעמים בב"ה והזהיר לעם שיעשו תשובה על הצרה שלא תבא, וכן עשו תשובה גדולה בכל הקהילות, ולא הועילה כי כבר נחתם הגזירה רעה. וכאשר באו האויבים וצרים על העיר, נכנס המקובל הנ"ל לבית הכנסת ושלוש מאות בעלי בתים עמו, כולם חכמים גדולים וכולם מלובשים בתכריכין ובטליתו' על ראשיהם ועסקו בתפילה גדולה, עד שבאו האויבים לעיר ונהרגו שם כולם בבית הכנסת על אדמת קדש, הי"ד".

יארצייט:

ת"ח: רבי שמשון ב"ר פסח מאוסטרופולי הי"ד, בעל איגרת הקודש, דין ידן ועוד.
תקכ"ח: רבי יוסף בן ג'וייא זצ"ל, מחכמי צפת וירושלים, בעל טל אורות.
תקנ"ז: רבי שמואל ב"ר אברהם סאליר-שיינדלינגר זצ"ל, ראב"ד לבוב, בעל שם משמואל ועוד.
תש"א: רבי יצחק ב"ר מרדכי טברסקי זצ"ל, מסקווירא-בורו פארק.

אולי היום הוא יבוא

פעם מישהו סיפר איזה ענין למרן הגרי"ז מבריסק, ומתוך דבריו היה נשמע כאילו רחוק ביאתו של המשיח. רבינו הזדעזע ואמר לו: "כתוב ברמב"ם (מלכים יא, א) המלך המשיח... וכל שאינו מאמין בו או שאינו מחכה לביאתו, כופר בתורת משה, הרי שחיוב האמונה הוא לא רק שיבוא אי פעם, אלא החיוב לחכות ולצפות שהנה ממש היום הזה הוא בא".
(קובץ שערי תורה ח"ה עמ' קסו מפי הג"ר רפאל שפירא זצ"ל)

נשתדל תמיד להרגיש שאולי ברגע זה ממש יבוא המשיח, שהרי ודאי יגיע הזמן שיבוא וייתכן שזה הרגע הבא

חדש חדש חדש

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה'
גם באמצעות הדואר האלקטרוני

ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב'
לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשיבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il